

Voorstel tot grondwetsherziening om volksinitiatief en verplicht referendum in te voeren in België, geïnspireerd door het Zwitserse model

Wij vragen dat artikel 195 wordt opengesteld voor grondwetsherziening, zodat de Belgische burger controle kan uitoefenen over zijn/haar Grondwet, zoals Zwitserse burgers dat doen.

Dit zou betekenen dat elke burger een grondwetsherziening kan initiëren (volksinitiatief), kan stemmen over grondwettelijke teksten (verplicht referendum) en eventueel een referendum kan initiëren om een gewone wet te herroepen (facultatief referendum). Deze drie instellingen laten de burger toe meer controle uit te oefenen op de instellingen en in het bijzonder op de regering. Ze komen niet in de plaats van het parlement en de regering, maar vergroten slechts de controle daarop. Ze bevorderen de verantwoordelijkheid en het respect van elke burger, omdat ze zijn/haar macht uitbreiden. Ze zorgen er ook voor dat zij die onderworpen zijn aan de wettelijke regels en het overheidsbeleid financieren, ook degenen zijn die uiteindelijk beslissen over de regels en de uitgaven.

In Europa is België een uitstekende plek om met deze hervorming te beginnen. De bevolking is vergelijkbaar met die van Zwitserland. Net als Zwitserland is het een meertalige natie. Net als Zwitserland heeft het een goed ontwikkeld federalisme. Net als Zwitserland zijn burgerlijke waarden en een consensuscultuur wijdverspreid. Maar in België is het vertrouwen in instellingen en vertegenwoordigers veel lager, is de economie minder dynamisch en zijn de burgers gewoon minder gelukkig. Dit is te wijten aan het gebrek aan controle over hun instellingen, waardoor ze fatalistisch blijven tegenover wat niet werkt in hun land.

Hoewel de herziening van artikel 195 onze belangrijkste eis is, kunnen ook andere artikelen voor herziening in aanmerking komen, waardoor een meer samenhangende grondwetsherziening mogelijk wordt. Wij stellen voor om 6 andere artikelen van de Grondwet open te stellen voor herziening (28, 33, 36, 39bis, 57, 75) en 2 extra artikelen te creëren (79 en 80). De details van de door ons voorgestelde herzieningen worden hieronder beschreven.

Huidige tekst	Voorgestelde herziening	Commentaar
<p>Art. 195</p> <p>De federale wetgevende macht heeft het recht te verklaren dat er redenen zijn tot herziening van zodanige grondwettelijke bepaling als zij aanwijst.</p> <p>Na deze verklaring zijn beide Kamers van rechtswege ontbonden.</p> <p>Twee nieuwe Kamers worden overeenkomstig artikel 46 bijeengeroepen.</p> <p>Deze Kamers beslissen, in overeenstemming met de Koning, over de punten die aan herziening zijn onderworpen.</p> <p><i>Overgangsbepaling</i></p> <p>Evenwel kunnen de Kamers, samengesteld ingevolge de vernieuwing van de Kamers van 13 juni 2010, in overeenstemming met de Koning, beslissen over de herziening van de volgende bepalingen, artikelen en groeperingen van artikelen, uitsluitend in de hierna aangeduide zin (...)</p> <p>Over de punten bedoeld in het eerste lid mogen de Kamers niet beraadslagen wanneer niet ten minste twee derden van de leden waaruit elke Kamer bestaat, aanwezig zijn; en een verandering is alleen dan aangenomen, indien zij ten minste twee derden van de stemmen heeft verkregen.</p>	<p>Artikel 195</p> <p>Het initiatiefrecht tot grondwetswijziging komt aan iedere Belg toe.</p> <p>Een grondwetsvoorstel wordt aan een referendum onderworpen indien het wordt gesteund door een minimumaantal handtekeningen gelijk aan het aantal kiesgerechtigde burgers bij de laatste verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers gedeeld door het aantal zetels.</p> <p>Deze handtekeningen moeten worden verzameld binnen 18 maanden na de officiële publicatie van de voorgestelde herziening.</p> <p>Elke herziening moet het beginsel van eenheid van onderwerp respecteren. Als een initiatief tot grondwetsherziening dit beginsel niet respecteert, heeft de Senaat twintig maanden vanaf de officiële publicatie van de voorgestelde herziening om het geheel of gedeeltelijk nietig te verklaren.</p> <p>De grondwetswijziging is geldig als ze wordt goedgekeurd door een meerderheid van de kiezers op federaal niveau en door een meerderheid van de kiezers in ten minste de helft van de gemeenten.</p> <p>De datum voor het houden van een referendum wordt vastgesteld door de voorzitter van de Senaat in een periode van 3 tot 18 maanden vanaf de officiële validatie van het herzieningsvoorstel. Er mag geen referendum worden gehouden binnen 90 dagen na een verkiezing of referendum.</p>	<p>Artikel 195 moet volledig worden herzien. Vandaag zet de verplichting om de kamers te ontbinden om een grondwetsherziening door te voeren de kamers ertoe aan zich enkel open te stellen voor een herziening van artikels tijdens verkiezingsjaren, en niet wanneer de behoefte zich voordoet. Bovendien zijn alleen de Kamers de ultieme beslissers over de fundamentele regels die het sociale contract van alle Belgische burgers voor lange tijd bepalen. We willen dat de burgers, die onderworpen zijn aan deze regels, ze ook kunnen kiezen, door het initiatief te hebben om ze te herzien en het recht om ze te aanvaarden of te verwerpen via een referendum. Om de kwaliteit van de beraadslagingen te garanderen, zijn een beperking van eenheid van onderwerp (gebaseerd op het Zwitserse model) en een tijdschema dat eerlijke campagnetijd garandeert, ingevoerd. Om gelijkheid tussen gebieden te garanderen, is een dubbele meerderheid van burgers en gemeenten ingevoerd.</p>

Deze overgangsbepaling is geen verklaring in de zin van artikel 195, tweede lid.		
--	--	--

Andere artikelen die gewijzigd moeten worden (6 artikelen die voor herziening in aanmerking komen + twee nieuwe artikelen)

Huidige tekst	Voorgestelde herziening	Commentaar
<p>Art. 28</p> <p>Ieder heeft het recht verzoekschriften, door een of meer personen ondertekend, bij de openbare overheden in te dienen.</p> <p>Alleen de gestelde overheden hebben het recht verzoekschriften in gemeenschappelijke naam in te dienen.</p>	<p>Artikel 28</p> <p>Ieder heeft het recht verzoekschriften, door een of meer personen ondertekend, bij de openbare overheden in te dienen.</p>	<p>Artikel 28 verbiedt het recht van individuele burgers om in hun collectieve naam verzoekschriften in te dienen. Wij willen dit recht openstellen voor alle burgers door de tweede alinea te schrappen.</p>
<p>Art. 33</p> <p>Alle machten gaan uit van de Natie.</p> <p>Zij worden uitgeoefend op de wijze bij de Grondwet bepaald.</p>	<p>Artikel 33</p> <p>Alle machten gaan uit van het Belgische volk.</p> <p>Zij worden uitgeoefend op de wijze bij de Grondwet bepaald.</p>	<p>In artikel 33 is de nationale soevereiniteit vastgelegd. De herziening baseert de grondwet op volkssoevereiniteit, wat in overeenstemming is met de artikelen 90 en 91, in het bijzonder met de eed van de koning.</p>
<p>Art. 36</p> <p>De federale wetgevende macht wordt gezamenlijk uitgeoefend door de Koning, de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat.</p>	<p>Artikel 36</p> <p>De federale wetgevende macht wordt rechtstreeks uitgeoefend door de burgers of gezamenlijk door de Koning, de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat.</p>	<p>Artikel 36 definieert de federale wetgevende macht. De herziening introduceert de rechtstreekse uitoefening van deze macht door burgers.</p>
<p>Art. 39bis</p> <p>Met uitsluiting van de aangelegenheden die betrekking hebben op de financiën of op de begroting of de aangelegenheden</p>	<p>Art. 39bis</p> <p>Op initiatief van een voldoende aantal stemgerechtigden wordt een referendum gehouden over aangelegenheden van algemene aard die tot de bevoegdheid van</p>	<p>We willen ook voorzien in de mogelijkheid van een bindend referendum voor de Gewesten.</p> <p>Bepaling van de drempel: een</p>

<p>die met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen worden geregeld, kan over de uitsluitend aan de gewestelijke organen opgedragen aangelegenheden, in het betrokken gewest, een volksraadpleging worden gehouden.</p> <p>De in artikel 134 bedoelde regel bepaalt de nadere regels en de organisatie van de volksraadpleging, en wordt aangenomen met een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van het betrokken Parlement aanwezig is. Een wet, aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bedoelde meerderheid voorziet in bijkomende meerderheidsvereisten voor het Parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.</p>	<p>het Gewest behoren. De beslissing van de volstreckte meerderheid van de kiezers heeft kracht van wet.</p> <p>Het minimumaantal handtekeningen wordt bepaald door het aantal kiesgerechtigde burgers bij de laatste parlementsverkiezingen in de betrokken Regio gedeeld door het aantal zetels gedeeld door het aantal zetels in het parlement.</p>	<p>parlementslid kan een wetsvoorstel indienen en een bepaald aantal burgers vertegenwoordigen. Hetzelfde aantal burgers kan dus ook een wetsvoorstel indienen.</p>
<p><i>Art. 57</i></p> <p>Het is verboden in persoon aan de Kamers verzoekschriften aan te bieden.</p> <p>De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft het recht de bij haar ingediende verzoekschriften naar de ministers te verwijzen. De ministers zijn verplicht omtrent de inhoud uitleg te verstrekken, zo dikwijls als de Kamer het eist.</p> <p><i>Overgangsbepaling (...)</i></p>	<p><i>Art. 57</i></p> <p>De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de plicht om de verzoekschriften die aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden voorgelegd binnen een termijn van drie maanden te bespreken, te onderzoeken en de indieners ervan een inhoudelijk antwoord te verstrekken, op voorwaarde dat het verzoekschrift ondertekend is door een aantal kiesgerechtigden dat gelijk is aan 1/10 van de in artikel 75 bepaalde drempel voor het wetgevend initiatief.</p>	<p>Artikel 57 regelt de wijze waarop verzoekschriften in behandeling worden genomen. Het gaat om het verbod op persoonlijke indiening van verzoekschriften bij de Kamers (dat wij willen opheffen), de facultatieve behandeling van verzoekschriften door de Kamer van volksvertegenwoordigers (die wij verplicht willen stellen) en de verplichting voor ministers om te reageren, wanneer wij willen dat de reactie van de wetgevende macht komt.</p>
<p><i>Art. 75</i></p>	<p>Artikel 75</p>	<p>In artikel 75 wordt het recht van</p>

<p>Het recht van initiatief behoort aan elke tak van de federale wetgevende macht. Het initiatiefrecht van de Senaat is evenwel beperkt tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 77.</p> <p>Voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 78 worden de wetsontwerpen die aan de Kamers op initiatief van de Koning worden voorgelegd, ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers en vervolgens overgezonden aan de Senaat.</p> <p><i>Overgangsbepaling</i></p> <p>Dit artikel treedt in werking (...) aan de Kamer van volksvertegenwoordigers."</p>	<p>Het recht van initiatief behoort aan elke tak van de federale wetgevende macht. Het initiatiefrecht van de Senaat is evenwel beperkt tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 77.</p> <p>Voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 78 worden de wetsontwerpen die op initiatief van de Koning bij de Kamers worden ingediend, in de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediend en vervolgens naar de Senaat gezonden.</p> <p>De burgers oefenen hun initiatiefrecht uit door een wetsvoorstel in te dienen waarvoor het minimumaantal handtekeningen gelijk is aan het aantal kiesgerechtigde burgers bij de laatste verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers gedeeld door het aantal zetels in de Kamer.</p>	<p>wetgevingsinitiatief gedefinieerd. De herziening voert het burgerinitiatief in en schrapt de overgangsbepaling.</p> <p>Bepaling van de drempel: een parlementslid kan een wetsvoorstel indienen en een bepaald aantal burgers vertegenwoordigen. Hetzelfde aantal burgers kan dus ook een wetsvoorstel indienen.</p>
<p>Art. 79</p> <p>[opgeheven]</p>	<p>Art. 79</p> <p>Worden aan het volk ter stemming voorgelegd:</p> <p>a. wijzigingen van de Grondwet</p> <p>b. toetreding tot collectieve veiligheidsorganisaties of supranationale gemeenschappen.</p> <p>Het Parlement kan in de akte van goedkeuring grondwetswijzigingen opnemen die strekken tot uitvoering van het verdrag.</p>	<p>In plaats van het huidige onbestaande artikel 79 wordt een verplicht referendum ingevoerd voor zaken die in Zwitserland van kracht zijn en naar België kunnen worden omgezet (grondwetswijzigingen, lidmaatschap van supranationale organisaties). Dit artikel neemt artikel 140 van de Zwitserse Grondwet (met een deel van artikel 141a) over, maar ziet af van de mogelijkheid van een totale herziening van de Grondwet, die in Zwitserland niet wordt gebruikt.</p>
<p>Art. 80</p> <p>[opgeheven]</p>	<p>Art. 80</p> <p>Iedere kiesgerechtigde burger kan binnen 100 dagen na de officiële bekendmaking van een wet een referendum aanvragen. Een referendum wordt gehouden</p>	<p>In plaats van artikel 80, dat momenteel niet bestaat, wordt een facultatief referendum ingevoerd voor aangelegenheden die in Zwitserland van kracht zijn. Dit artikel is gebaseerd op artikel</p>

	<p>indien het minimumaantal handtekeningen gelijk is aan de helft van het aantal dat krachtens artikel 75 vereist is.</p> <p>Deze procedure is van toepassing op :</p> <ul style="list-style-type: none"> a. federale wetten, decreten en ordonnanties b. gewestelijke, gemeenschaps- en koninklijke besluiten c. internationale verdragen 	<p>141 van de Zwitserse grondwet, in een vereenvoudigde versie (met een deel van artikel 141a).</p> <p>Het aantal handtekeningen dient te worden beperkt tot de helft vanwege de indieningstermijn van 100 dagen.</p>
--	---	---

Meer Democratie

